

Michael

Archaniel ľudského vývoja

Texty Rudolfa Steinera

vydané pri príležitosti Michaelskej konferencie v Goetheane v r. 2000

Preložil: Martin Bobko

OBSAH:

Michaelovo meno	3
Počiatok Michaelskej doby a Slnčné mystérium	4
Zmysel Michaelovej misie v kozme	6
Zážitok Krista a Michaelova sila	7
Imaginácia Michaela	8
Nálada sviatku Michaela	9
Slová Rudolfa Steinera svojim žiakom	9

Michaelovo meno

Kto je ako Boh?
Boh stvoril človeka na svoj obraz.

Antroposofia je cesta poznania, ktorá by chcela priviesť duchovné v človeku k duchovnému vo svete. V človeku vystupuje ako potreba srdca a citu. Svoje oprávnenie musí preukázať tým, že túto potrebu srdca a citu vie uspokojiť. Antroposofiu dokáže uznať len ten, kto v nej nachádza to, čo je nútený hľadať vo svojej duši. Antroposofom preto môže byť len človek, ktorý pociťuje určité otázky o podstate človeka a sveta s rovnakou životnou nutnosťou, ako pociťuje hlad a smäd.

(Téza 1)

(...) V starých učeniach moc, z ktorej prúdia myšlienky vecí, bola pomenovaná *Michael*. Meno môžeme ponechať a povedať: Ľudia kedysi prijímali myšlienky od Michaela. Michael spravoval kozmickú inteligenciu. Od deviateho storočia už ľudia nepociťujú, že Michael inšpiruje ich myšlienky. Ľudia sa emancipovali spod jeho vlády, vypadli z duchovného sveta do individuálnych ľudských duší.

Michael hľadá novú metamorfózu svojej kozmickej úlohy. Predtým nechával prúdiť myšlienky z duchovného sveta do duší ľudí. Od poslednej tretiny devätnásteho storočia chce žiť v ľudských dušiach, v ktorých sa tvoria myšlienky.

(...) Michael oslobodzuje myšlienky z oblasti hlavy; kliesni im cestu k srdcu; vytvára v duši oduševnenie, takže človek môže vo svojej duševnej odovzdanosti zažiť všetko, čo sa vo *svetle myšlienok* zažiť dá. Michaelský čas nastal. Srdcia začínajú mať myšlienky. Oduševnenie už neprúdi viac z púhej mystickej temnoty, ale z jasnosti v duši nesenej myšlienkami. Tomuto porozumieť, znamená prijať Michaela do svojho srdca. Myšlienky, ktoré sa usilujú pochopiť duchovno, musia pochádzať zo srdca, ktoré bije pre Michaela ako ohnivého kniežat'a myšlienok.

(Na počiatku Michaelskej doby)

Počiatok Michaelskej doby a Slnčné mystérium

(...) Tvorenie myšlienok sa na chvíľu stratilo v matérii kozmu a musí sa znovu nájsť v kozmickom duchu. Do chladného, abstraktného myšlienkového sveta môže vstúpiť teplo, môže vstúpiť bytosťami naplnená duchovná skutočnosť. To predstavuje počiatok Michaelskej doby.

Len v oddelení sa od myšlienkovej podstaty sveta mohlo v hĺbkach ľudskej duše vzniknúť uvedomenie si slobody. Čo prichádzalo z výšok, musí byť teraz nájdené v hĺbkach. Preto je vývoj uvedomovania si slobody ponajprv spojený s poznaním zameraným na vonkajšiu prírodu. Zatiaľ čo človek vo svojom vnútri podvedome vychovával svojho ducha k chápaniu čistých ideí, jeho zmysly boli zamerané len na vonkajšie-materiálne, ktoré žiadnym spôsobom rušivo nezasahovalo do toho, čo začínalo v duši žiarit' sprvoti ako jemný zárodok.

(...) To slnečné, čo človek po dlhé doby prijímal do seba len z kozmu, začne žiarit' vo vnútri duše. Človek sa naučí hovoriť o „vnútornom Slnku“. Nebude sa sám seba chápať kvôli tomu vo svojom živote medzi narodením a smrťou menej ako pozemská bytosť, ale spozná svoju bytosť putujúcu po Zemi ako *vedenú Slnkom*. Naučí sa vnímať ako pravdu to, že ho vo vnútri určitá bytosť stavia do svetla, ktoré síce na pozemské bytie svieti, ale z pozemského bytia nepochádza. Na počiatku Michaelskej doby to môže ešte vyzeráť tak, že je to pred ľudstvom veľmi ďaleko, ale predsa je to „duchovne“ blízko, človek to musí len „vidieť“. Od tejto skutočnosti, že ľudia nebudú idey len „myslieť“, ale ich budú v myslení aj „vidieť“, závisí nesmierne veľa.

(Stav ľudskej duše pred počiatkom Michaelskej doby)

(...) Z kozmického hľadiska leží v podstate tohto ľudského vývoja Slnčné mystérium. S tým, čo človek mohol až do najvýznamnejšieho bodu obratu svojho vývoja vnímať na Slnku, boli spojené božské duchovné bytosti jeho pôvodu. *Tieto* bytosti sa od Slnka oddelili a na Slnku zanechali len svoju smrteľnú časť, takže človek môže do svojej telesnosti prijímať zo Slnka už len silu mŕtvych myšlienok.

Ale tieto bytosti poslali zo Slnka k Zemi Krista. Kristus spojil kvôli blahu ľudstva *svoju* bytosť so smrteľnosťou božského duchovného bytia v Ahrimanovej ríši. Tak má ľudstvo dve možnosti, ktoré sú hodné jeho slobody: obrátiť sa ku Kristovi v duchovnom zmýšľaní, ktoré bolo podvedome prítomné pri zostupe smerom od nazerania nadzmyslového duchovného bytia k používaniu inteligencie, teraz vedomým spôsobom; alebo sa chcieť oddeliť od tohto duchovného bytia, a tým prepadnúť orientácii, akú majú ahrimanské mocnosti.

V tejto situácii je ľudstvo od počiatku pätnásteho storočia. Pripravené to je – vo vývoji sa deje všetko postupne – od Mystéria na Golgote, ktoré je ako najväčšia udalosť na Zemi určené k tomu, zachrániť človeka pred zničením, ktorému musí byť vystavený, keďže má byť slobodnou bytosťou.

(...) Bádateľ duchovného sveta dnes *musí* ľudstvo upozorniť na tú duchovnú skutočnosť, že Michael prevzal duchovné vedenie ľudských záležitostí. Michael vykonáva to, čo vykonávať

Michael - Archaniel ľudského vývoja

má tak, že tým ľudí neovplyvňuje, ale *ľudia ho* môžu v slobode nasledovať, aby pomocou Kristových síl opäť našli cestu z Ahrimanovej sféry, do ktorej museli nevyhnutne prísť.

Kto je poctivo, z najhlbšej bytosti svojej duše, schopný sa cítiť s Antroposofiou zajedno, ten správne rozumie tomuto Michaelovmu fenoménu. A Antroposofia by chcela byť posolstvom o tejto Michaelovej misii.

(Michaelova úloha v Ahrimanovej sfére)

Michael stúpa opäť nahor cestami, ktorými ľudstvo kráčalo nadol po stupňoch duchovného vývoja smerom k uplatneniu inteligencie. Michael bude viesť vôľu nahor cestami, ktorými múdrosť klesala nadol k svojmu poslednému stupňu, k inteligencii.

(Téza 106)

Naša úloha:

Zmysel Michaelovej misie v kozme

(...)Michael považuje za svoje najhlbšie uspokojenie to, že sa mu podarilo *skrz človeka* hviezdny svet ešte bezprostrednejšie udržať spojený s božsko-duchovným, a to nasledujúcim spôsobom. Keď človek, potom čo zavŕšil svoj život medzi smrťou a novým narodením, nastúpil cestu k novej existencii na Zemi, *hľadá* pri zostupe k tejto pozemskej existencii harmóniu medzi pohybom hviezd a svojím pozemským životom. Táto harmónia, ktorá tu bola pred vekmi samozrejma, lebo božsko-duchovné pôsobilo vo hviezdach, kde mal svoj prameň aj ľudský život, by dnes, kedy pohyb hviezd predstavuje len pokračovanie *pôsobenia* božsko-duchovného, tu nebola, keby ju človek nehládal. Človek prináša svoje božsko-duchovné, zachované z minulých časov, do vzťahu ku hviezdam, ktoré v sebe majú božsko-duchovné už len ako následok z minulých časov. Tým prichádza do vzťahu človeka ku svetu božského, ktoré zodpovedá časom minulým, ale sa *zjavuje* v časoch budúcich. Že to je takto, *to je čin Michaela*. A tento čin mu dáva také uspokojenie, že v tomto uspokojení má časť svojho životného elementu, svojej životnej energie, svojej slnečnej životnej vôle.

(...) Ľudstvo sa rozvinie do svetového vývoja. Božsko-duchovné, z ktorého človek pochádza, môže ako kozmom sa rozprestierajúca ľudská bytosť prežiť tento kozmos, ktorý je ešte len napodobeninou božsko-duchovného.

Už nie viac tá istá bytosť, ktorá kedysi bola kozmom, sa tu rozžiarí prostredníctvom človeka. Božsko-duchovné prechodom cez ľudstvo zažije bytosť, ktorú predtým nezjavilo. Proti tomu, aby vývoj postupoval týmto spôsobom, sa stavajú ahrimanské mocnosti. Ony nechcú, aby pôvodné božsko-duchovné sily vo svojom ďalšom vývoji vesmír osvietili. Ahrimanské mocnosti chcú, aby nimi pohltená kozmická inteligencia prežiarila celý nový kozmos a aby človek žil ďalej v tomto intelektualizovanom a ahrimanizovanom kozme.

Pri takomto živote by človek stratil Krista, lebo Kristus vstúpil do sveta s intelektualitou, ktorá je úplne taká, aká žila kedysi v božsko-duchovnom, kým ešte vo svojej *bytosti* utváralo kozmos. Ak dnes hovoríme tak, že naše myšlienky môžu byť aj myšlienkami Kristovými, staviame tým proti ahrimanským silám niečo, čo nás chráni pred tým, aby sme týmto ahrimanským silám prepadli.

Rozumieť zmyslu Michaelovej misie v kozme znamená vedieť takto hovoriť. Musíme dnes vedieť hovoriť o prírode tak, ako to vyžaduje vývojová etapa duše vedomej. Musíme vedieť do seba prijať čisto prírodovedný spôsob myslenia. Ale mali by sme sa naučiť *o prírode* hovoriť – to znamená ju *prežívať* – aj tak, ako to zodpovedá Kristovi. Nie len o vykúpení prírody, nie len o duši a o božskom by sme sa mali učiť Kristovu reč, ale aj o kozme.

(Budúcnosť ľudstva a Michaelova činnosť)

Zážitok Krista a Michaelova sila

(...) Človek sa môže vo svojej ľudskej bytosti plne precítiť vtedy, keď si uvedomuje seba ako slobodnú individualitu. Ale isté zatemnenie je s tým predsa len spojené. Pôvodné božsko-duchovné viac nesvieti. Vo svetle, ktoré prináša Kristus ľudskému Ja, je toto pôvodné svetlo opäť tu. V spoložití s Kristom môžu oblažujúce myšlienky slnečne prežiarit' celú dušu. Pôvodné nádherné božské svetlo je opäť tu. Sviati, hoci jeho svetlo nie je prírodnej podstaty. A človek sa dnes zjednocuje s duchovnými kozmickými svetelnými silami minulosti, v ktorej ešte nebol slobodnou individualitou. A v *tomto* svetle môže nájsť cesty, ktoré jeho ľudskú bytosť vedú správne, keď sa vo svojej duši plný pochopenia spojí s Michaelovou misiou.

Potom človek pocíti v duchovnom teple impulz, ktorý ho do jeho kozmickej budúcnosti prenesie tak, že ostane verný pôvodným darom jeho božsko-duchovných bytostí napriek tomu, že sa v ich svetoch rozvinul do slobodnej individuality. A v duchovnom svetle pocíti silu, ktorá ho, vnímajúceho so stále vyšším a širším vedomím, privedie do sveta, v ktorom sa ako slobodný človek opäť zide s bohmi svojho pôvodu.

Zotrávať v pôvodnom bytí, chcieť uchovať pôvodnú naivnú božskú dobrotivosť vládnucu v človeku a pred plným používaním slobody sa triasť, to vedie človeka v tomto dnešnom svete, v ktorom je všetko stvorené pre rozvoj jeho slobody, k Luciferovi, ktorý chce prítomný svet poprieť.

Odovzdávať sa prítomnému bytiu, chcieť nechať vládnuť len prirodzenosť svetov teraz dosiahnuteľnú intelektu, ktorá sa voči dobrotivosti stavia neutrálne a používanie slobody chcieť prežiť len v intelektu, to ľudí v tomto dnešnom svete, v ktorom musí pokračovať vývoj v hlbších oblastiach duše, zatiaľ čo vo vrchných vládne sloboda, vedie k Ahrimanovi, ktorý chce prítomný svet úplne premeniť na kozmos intelektuálnej bytosti.

(Michaelova misia v dobe ľudskej slobody)

Imaginácia Michaela

(...) Prísne držať svoju bytosť ako výraz svetovej bytosti, všetko, čo sa chce vo vnútri hýbať ako vlastná bytosť, vo vnútri aj ponechať, to pokladá Michael za *svoju* cnosť. Jeho myseľ je usmerňovaná veľkými súvislosťami kozmu – o tom hovorí výraz jeho tváre. Jeho vôľa, ktorá prístupuje k človeku, má odzrkadľovať to, čo zhliada v kozme – o tom hovorí jeho postoj, jeho gestá. Michael je vo všetkom *vážny*, lebo vážnosť ako prejav jeho bytosti je zrkadlom kozmu, je z tejto bytosti kozmu. Úsmev je prejav toho, čo vychádzajúc z nejakej bytosti žiari do sveta.

Jedna z imaginácií *Michaela* je aj táto: On vládne skrz *beh času*, bytostne nesúc svetlo z kozmu ako svoju bytosť, utvárajúc teplo z kozmu ako zvestovateľa svojej vlastnej bytosti. Jeho *bytosť je ako svet*, potvrdzujúc seba len tým, že potvrdzuje svet, ako privádza nadol k Zemi sily zo všetkých miest sveta.

Naproti tomu imaginácia *Ahrimana*. Chcel by na svojom postupe *z času* dobyť *priestor*. Vôkol seba má temnotu, do ktorej vysielala lúče vlastného svetla. Vôkol seba má ľadový chlad, ktorý je taký silný, koľko zo svojich zámerov dosiahne. Pohybuje sa ako svet, ktorý sa sústreďuje úplne do *jednej* bytosti, do svojej, čím potvrdzuje seba len negovaním sveta. Pohybuje sa, ako keby so sebou viedol všetky hrozivé sily temných dúpät Zeme.

Ak hľadáme slobodu bez prikláňania sa k egoizmu, keď sa pre nás sloboda stáva čistou láskou k jednaniu, potom máme možnosť priblížiť sa k Michaelovi. Ak chceme používať slobodu na rozvoj egoizmu, ak sa nám sloboda stáva pocitom *pýchy* ukazovať v jednaní *samých seba*, potom stojíme pred nebezpečenstvom, že sa dostaneme do Ahrimanovej sféry.

Vyššie popísané imaginácie sa tvoria z lásky človeka k jednaniu (Michael), alebo z lásky človeka k sebe samému, ktorá je dôvodom jednania (Ahriman).

Tým, že sa človek v blízkosti Michaela cíti ako slobodná bytosť, je na ceste, niest' silu intelektuality vo svojom „celom človeku“. Myslí síce hlavou, ale srdce cíti myšlienky ako svetlé alebo tmavé. Vôľa vyžaruje z ľudskej bytosti von, zatiaľ čo myšlienky ako úmysly prúdia dovnútra. Človek sa stáva stále viac človekom tým, že sa stáva výrazom sveta. Nachádza sa tým, že *hľadá* nie seba, ale sa v láske úmyselne spája so svetom.

(...) Michael putuje v láske svetom vo všetkej vážnosti svojej bytosti, svojho postoja, svojho jednania. Kto sa drží jeho, ten pestuje *lásku vo vzťahu k vonkajšiemu svetu*. A láska sa musí vo vzťahu k vonkajšiemu svetu najprv rozvinúť, ináč sa stane sebaláskou.

Ak je táto láska, ktorá je v súlade z Michaelovým zmýšľaním tu, potom bude môcť *láska k druhým* žiariť aj naspäť do vlastného Ja. Vlastné Ja bude vedieť ľubiť bez toho, aby ľúbilo samé seba. A na cestách takejto lásky je možné prostredníctvom ľudskej duše nájsť Krista.

Kto sa drží Michaela, ten pestuje lásku vo vzťahu k vonkajšiemu svetu, a tým nachádza *ten* vzťah k vnútornému svetu svojej duše, ktorý ho vedie ku Kristovi.

(Svetové myšlienky v pôsobení Michaela a v pôsobení Ahrimana)

(...) Tak stojí Michael vo svojom pôsobení medzi luciferským *obrazom sveta* a ahrimanským *rozumom sveta*. U Michaela sa obraz sveta stáva múdrosťou naplnené *zjavenie sveta*, ktoré odhaľuje rozum sveta ako božské *pôsobenie sveta*. V tomto *pôsobení sveta* žije Kristova starostlivosť o ľudstvo, ktorá sa takto z Michaelovho *zjavenia sveta* môže odhaliť ľudskému srdcu.

(Prvé pozorovanie: Pred bránami duše vedomej
Ako Michael nadpozemsky pripravuje svoju pozemskú misiu prostredníctvom víťazstva nad Luciferom)

Nálada sviatku Michaela

(...) Keď bude človek opäť schopný v sebe prežívať idey, aj potom, keď sa s nimi prestane opierať o zmyslový svet, bude pohľadu do nadpozemského kozmu opäť v ústrety prúdiť jas. To ale znamená spoznať Michaela v jeho ríši.

Keď raz bude sviatok Michaela na jeseň ozajstný a vrúcny, potom budú ľudia sláviaci tento sviatok s najvnútornejšou úprimnosťou cítiť a vedome žiť hlavný motív: *Ideami naplnená duša prežíva duchovné svetlo, keď v človeku zdanie zmyslov doznieva len ako spomienka.*

Keď človek bude vedieť toto pociťovať, tak potom aj po tejto sviatočnej nálade sa bude vedieť opäť ponoriť do sveta zmyslov. A Ahriman mu nebude môcť uškodiť.

(Človek vo svojej makrokozmickej bytosti)

Slová Rudolfa Steinera svojim žiakom

Spoločne prežitá pravda
Je životnou silou v ľudskom úsilí
pre Johannu Mücke

Poznanie a dobré činy
V prítomnosti
Budú staviteľmi
Jasnozrivých orgánov
V budúcnosti
pre Mathildu Scholl